

ਅਪੀਲੀ (ਸਿਵਲ

ਭੰਡਾਰੀ ਸੀ. ਜੇ./ ਅਤੇ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ.

ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ

1953

ਬਨਾਮ

July, 15th

ਬੈਲਟ ਰੈਮ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰਤਾ

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 85 ਆਫ 1951

ਕੋਡ ਆਫ < ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (1908 ਦਾ ਐਕਟ V) — ਧਾਰਾ 9— ਸਿਵਲ ਸੂਟ — ਕੀ, ਨੰਗੋ ਸਿਰ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ — ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ।' *

ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨੰਗੋ ਸਿਰ ਜਾ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਹ ਉੱਥੇ ਨੰਗੋ ਸਿਰ ਜਾਂਦੇ ਸਨ * ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਨੰਗੋ ਸਿਰ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸੂਟ ਸਾਂਭਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ, ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਜੇਵੀਪੀਆਰਸ਼ਿਪ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਇੱਕ (ਚੰਗੀ. 4 ਅੱਜ ਐਨ ਪੀ ਐਫ ਐਕਸ਼ਨ ? ਅਤੇ . ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। " "ਮਾਮਲਾ" ਭਾਵੇਂ ਮੁਦਈ, ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਪੂਜਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਢੱਕੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਫਰੇਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ "ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਸਬੂਤ ਹਨ।

- ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ, ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਥਾਪਿਤ

ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ, ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ: -

- (i) ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਕਾਰਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ. (I) 'ਦੀ

ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਅਧਿਕਾਰ, (2) ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦਾ ਅਨੁਸਾਰੀ ਮੁਢਲਾ ਕਰਤੱਵ, ਅਤੇ (3) ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦਾ ਗਲਤ ਕੰਮ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

- (ii) ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣ।
- (iii) ਸੂਟ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- (iv) ਰਾਹਤ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਦਰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

1951 ਦੇ ਐਸ.ਏ.ਓ. ਨੰਬਰ 9 (ਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਬੇਲੀ ਰਾਮ, ਆਦਿ) ਵਿੱਚ 26 ਜੁਲਾਈ 1951 ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਜੇ.ਐਲ. ਕਪੂਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ। ਸ੍ਰੀ ਸਿਓ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। 26 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਨੇ ਡੀ. 1950, ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਏ.ਐੱਸ. ਗਿਲਾਨੀ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਵਧੀਕ ਸਬ-ਜੱਜ. ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਬਟਾਲਾ,, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਮਿਤੀ 4 ਜੁਲਾਈ, 1950 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਲੈ ਲਿਆ।

ਐਚਐਸ ਗੁਜਰਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਐਚਆਰ ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਪੀਸੀ ਜੈਨ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਮੰਦਰ ਬਾਬਾ-ਨਾਮ ਦੇਵ ਨਾਮਕ ਅਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਦੇ **Khosla, /.** ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲ ਲਾਂਚਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੰਗੇ ਸਿਰ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਵਜੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨੰਗੇ ਸਿਰ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਮੁਢਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉੱਤੇ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਸਿਰਫ ਧਾਰਮਿਕ ਪੂਜਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰਸਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਸਮ ਮੁਦਈ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕਪੂਰ, ਜੇ., ਵਿ- ਅੱਗੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਆਈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੁਦਈ- ਬੇਲੀ ਰਾਮ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ

ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਪੂਰ, ਜੇ., ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ

ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਅਪੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਗੁਜਰਾਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਧਾਰਮਿਕ ਪੂਜਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰੂਪ, ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕਦੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਇਸ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਵੀ ਨੰਗੇ ਸਿਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ ਹਨ। - ਮੰਦਰ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ 'ਤੇ ਸਿਰ-ਪੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੀ ਪੁਜਾਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਨੰਗੇ ਸਿਰ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਹ ਨੰਗੇ ਸਿਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। * ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਦਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਪੂਜਾ* ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਨੰਗੇ ਸਿਰ ਮੰਦਰ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ- ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ ਹਨ- ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੁਕਮ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। * ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਕ੍ਰਮਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੰਗੇ ਸਿਰ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ - ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਦੁਆਰਾ ਪੂਜਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੁਦਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਉਪਾਅ ਮੰਗ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਹਰ ਉਪਾਸਕ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦਾ ਕਮਰ ਕੋਟ ਨਹੀਂ ਪਹਿਨਦਾ, ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ: ਉਸਨੂੰ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ- ਕੀ ਉਹ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਮਰ ਕੋਟ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ

ਅਪੀਲ, ਇਸ ਲਈ, ਅਸਫਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਤਨ ਪਾਪ ^ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
ਅਤੇ ਹੋਰ

ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 17 ਅਗਸਤ 1953 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੇਲੀ ਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲ a, ^nosi a , j. ਆਮ ਸਵਾਲ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦਰੀ »" ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ , ਮੈਂ ਕੁਝ ਸਤਰਾਂ ਜੋੜਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਜਾਣਿਆ-ਪਛਾਣਿਆ ਅਧਿਕਤਮ ਹੈ ਕਿ ਉਪਾਅ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦਾ ਹਰ ਅਧਿਕਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਨਿਵਾਰਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਅਨੁਸਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਹਮਲਾ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਿਕਤਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਤੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਦਰਦ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਮਬਰੀ ਬਨਾਮ ਸੈਡੀਸਨ (1) ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ , ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਾਗਰਿਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਸੱਟ ਲੱਗਦੀ ਹੈ।

ਪਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ, ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਉਹ ਤੱਥ ਜਾਂ ਤੱਥ ਜੋ ਉਪਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖਾਸ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਸੌਂਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਗਲਤ ਕੰਮ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਕਾਰਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ. (1) ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਅਧਿਕਾਰ, (2) ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦਾ ਅਨੁਸਾਰੀ ਮੁਢਲਾ ਕਰਤੱਵ, ਅਤੇ (3) ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦਾ ਗਲਤ ਕੰਮ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਥੋੜੀ ਵੱਖਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਕਾਰਨ

ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਕਾਰਵਾਈ ਇੱਕ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਡਿਫਾਲਟ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੇਲੀ ਰਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੌਰ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰੇ।

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ.

ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਦੂਜੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ

ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣ। ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 80, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਮੁਦਈ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮਹੀਨੇ* ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਲਈ ਤੀਜੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਲਈ ਚੌਥੀ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸੱਟ ਲੱਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਹਰਜਾਨੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਉਚਿਤ ਰਾਹਤ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਦਰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਸੂਟ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਕੀ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ- ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਢੱਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਮੁੱਦਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ